

Høgskolen i Lillehammer

2626 Lillehammer. Tlf.: 61 28 80 00. Faks: 61 28 82 00. Internett: www.hil.no

Utdanningsdirektoratet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO
Att: Guri Skoklefeldt

Lillehammer 25. febr. 2005

Deres ref.: 200500144

Vår ref.: 2005/31/1/088/BK

Høringsuttalelse - Strategier for digitale læringsressurser i høgre utdanning 2005 - 2008

Vi viser til brev fra Departementet av 6. januar 2005 og oversender uttalelse fra Senter for Livslang Læring (SeLL) ved Høgskolen

Vi har følgende 6 punkter som vi ønsker å presentere:

1. Opphavsrettslige spørsmål

Flere av tiltakene går på at digitale læringsressurser som utvikles skal deles og tilflyte andre. Dette ser vi som positivt. I denne sammenheng kan vi ikke se at problemstillinger og utfordringer knyttet til opphavsrett og copyright er tatt med i det hele tatt. I et stadig mer kommersialisert oppdragsmarked og med stadig større konkurranse om studentene, vil det sannsynligvis være mange argumenter for ikke å dele digitale læringsressurser en selv har utviklet.

En problemstilling kan være: Professor N.N. har utviklet et nettbasert kurs i prosjektledelse ved den høgskolen han er tilsatt. Kurset tilbys på oppdragsmarkedet og gir god inntjening til høgskolen. Han får nye jobb på avdeling for etter- og videreutdanning på et universitet og tar med seg hele den digitale læringsressursen, samtidig som han nekter sin gamle arbeidsgiver å bruke systemet under henvisnings til lov om opphavsrett.

TILTAK: Sentrale problemstillinger og utfordringer rundt opphavsrett til digitale læringsressurser må avklares.

2. Mer fokus på pedagogiske og didaktiske sider

Digitale læringsressurser dreier seg bl.a. om teknologi, markedsmekanismer, merittering, støttetjenester, økonomi, delingskultur, gjenbruk, gjenfinning, læringsplattformer m.m. Dette er punkter som berøres i tiltakene. Etter vår

mening er det et vesentlig aspekt som i svært liten grad er trukket frem og det er de pedagogiske og didaktiske sidene i forbindelse med *design, utvikling og bruk av slike ressurser*. I høringsdokumentet og de foreslåtte tiltak er det i for stor grad fokus på *kvantitet*, mens det er lite som tar for seg *kvaliteten i og omkring digitale læringsressurser*. Det hjelper lite med mange læringsressurser som kan deles og som det er lett å gjenfinne, dersom disse læringsressursene ikke tilfredsstillende grunnleggende krav kvalitet.

Vi vil foreslå at Departementet i langt større grad tar initiativ og støtter opp om en nasjonal prosess som skal dreie seg om:

- Pedagogiske og læringsteoretiske sider ved digitale læringsressurser
- Hvordan skal digitale læringsressurser designes, utvikles og brukes for at de i stor grad skal gjøre læringen bedre, mer effektiv og mer meningsfull?
- Forholdet mellom bruk av digitale læringsressurser og andre læringsressurser.

Det finnes mye kompetanse på dette feltet, men det må settes av ressurser til at denne kompetansen kan anvendes.

Vi kan komme i en situasjon hvor for mange læringsaktiviteter og metoder blir basert på digital teknologi, og anerkjente og tradisjonelle metoder blir nedprioritert eller utelatt kun fordi de ikke er digitale.

Målet må være at det utvikles GODE digitale læringsressurser, som er tuftet på en *anerkjent pedagogisk tenkning* og at disse læringsressursene skal få en bred anvendelse.

TILTAK: Det settes av midler til danne og drive et nettverk bestående av en del sentrale aktører for utvikling av digitale læringsressurser, med fokus på pedagogiske og didaktiske sider ved design, utvikling og bruk av digitale læringsressurser.

3. Digital læringsplattform (LMS)

Det finnes flere Digitale læringsplattformer (LMS) på markedet og et av de som er mest utbredt er etter vår erfaring alt for komplisert og innviklet. Dersom Departementet ønsker at studenter og ansatte i UH-sektoren skal bruke slike plattformer, må det gjøres noe for å få systemene langt mer *brukervennlige og enklere*. Vi opplever at alt for mange kvier seg for å ta i bruk et slikt verktøy, da det er for komplisert og vanskelig å bruke. Dersom studenter og ansatte opplever slike kompliserte system over lengre tid, vil dette kunne føre til en generell negativ holdning til digitale læringsressurser. Hvis en slik negativ holdning får spre seg, vil det kunne få en negativ innvirkning på innføring og bruk av digitale læringsressurser. Vi frykter at dette allerede i en viss grad er tilfellet.

TILTAK: Det gjennomføres en nasjonal undersøkelse blant lærere i UH-sektoren om bruk (ikke-bruk) av digitale læringsplattformer. Fokus ved undersøkelsen skal være å finne frem til hvordan brukerne ønsker at slike system skal være. Resultatene av undersøkelsen vil være et viktig grunnlagsmaterieell for de som skal videreutvikle digitale læringsplattformer.

4. Kompetanse og opplæring

Opplæring i bruk av IKT og pedagogiske læringsressurser må få en mye

større fokus. Det er positivt at man ønsker å løfte frem "fyrstårn", men det er ikke nok. Det er en lang og tidkrevende prosess for å få pedagogisk personale i utdanningssektoren til både å bli kompetente, se mulighetene og selv anvende digitale læringsressurser på sitt eget fagområde. Det hjelper lite med mange digitale læringsressurser dersom lærere ikke har nok IKT-kompetanse.

TILTAK: Det lages en plan for kompetanseheving av UH-ansatte i bruk av IKT. Det settes av øremerkete midler for å sette tiltak ut i livet.

TILTAK: Departementet lager en sammenlignende oversikt over alle universitet og høyskoler, hvor det fremgår hvordan den enkelte institusjon/avdeling/institutt ligger an med hensyn på IKT kompetanse og anvendelse av digitale læringsressurser. En slik nasjonal oversikt vil kunne være med å avgjøre hvilke fag eller studium studentene søker seg til. (Jfr. Nasjonale prøver og Skoleporten)

5. **Veiledning i bruk av digitale læringsressurser**

Å ta i bruk digitale læringsressurser krever ikke bare kompetanse i bruk av IKT. Like viktig og sentralt er spørsmålet om hvordan kan eller skal slike læremidler anvendes didaktisk eller metodisk. Det er behov både for opplæring i *didaktisk bruk* av digitale læringsressurser, men også i stor grad behov å utarbeide en rekke med "*idehefter*" som enkelt viser hvordan digitale læringsressurser kan brukes i ulike fag i utdanningssektoren.

TILTAK: Departementet bør sette av midler til utvikling av slike "idehefter" - og midler til noen høyskoler som kan utvikle og tilby kurs i "*Kreativ og didaktisk bruk av digitale læringsressurser*".

6. **Nasjonal HELPDESK for ansatte i utdanningssektoren**

Svært mange lærere og andre tilsatte i utdanningssektoren opplever problem og vanskeligheter med bruk av IKT. I en del tilfeller kan de få hjelp av kollegaer, en IT kyndig person eller IT-avdelingen. Men alt for ofte er det ingen hjelp å få. Vi foreslår at det settes av midler til å opprette en nasjonal HELPDESK som kan nåes på grønt nummer og som er åpen fra 0800 til 22.00. Det er den tiden av døgnet hvor lærere arbeider bl.a. med å forberede undervisning og når de følgelig også har behov for hjelp der og da. En slik HELPDESK ville være et håndslag til norske lærere og akademikere. Helpdesken må kunne gi svar og hjelp på: Verktøyprogram som word og Excel, planlegging og bruk av digitale læringsressurser, Windows spesifikke problem og digitale læringsplattformer som Classfronter, its learning m.m

I staten IOWA har University of Iowa opprettet en Helpdesk som dekker alle høgre utdanningsinstitusjoner i hele IOWA. Den har en webside, men også telefonsupport og er åpen ca. 12 timer hver dag i uken.

TILTAK: Det settes av 10 millioner kroner til å opprette og drifte en nasjonal HELPDESK for undervisningspersonale.

Dersom Departementet har behov for ytterligere informasjon eller utdyping av noen av punktene, håper vi at dere tar kontakt. SeLL vil i så fall gjøre sitt beste for å imøtekomme Departementets forventninger i så måte.

Mette Villand Reichelt
Leder SeLL
(sign.)

Bent Kure
Prosjektleder